Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 97. V Ljubljani, v petek, 30. aprila 1915. Leto XLIII.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
a ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . „ 15 „
za trikrat . . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, denarstveni ini.: enostolpna petitvrsta po 20 vin.
Poslano: enostolpna petitvrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vezni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

V važnem trenotku.

Vsi vemo in čutimo, da stojimo na avstrijskem jugu pred važnimi dogodki. Z ozirom na ta položaj je načelnik Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Korošec zadnjo nedeljo, dne 25. aprila, v Št. Pavlu pri Preboldu pred slovensko mladino govoril med drugim tudi to-le:

Vkljub vsem sovražnikom, ki nas hočejo bodisi s sumničenjem, ogovarjanjem, preganjanjem, bodisi s sladkim prigovarjanjem ali prikritim zbadanjem izvabiti na drugo pota, **stojmo nepremakljivo na avstrijskem domoljubnem stališču!** Kakor se je treba držati verskih načel, kakor je treba zvest ostati svojemu materinemu jeziku, tako nam je treba tudi neomajene zvestobe do cesarja in Avstrije. Ako hočemo imeti trdna tla pod nogami, potem ni dovolj samo zvestoba veri in narodu, ampak tudi državi. **Razločujmo vlado in državo! Naše stališče napram vladi je lahko različno, proti državi mora biti vedno isto: stališče zvestobe in udanosti.** Ko naši bratje in očetje krvavijo na bojiščih za avstrijskega cesarja in avstrijsko državo, bilo bi grdo **izdajstvo** na njihovem čustvovanju, ako bi drugače govorili in mislili. Da so naše organizacije bile vedno tudi na domoljunem stališču, s tem se je slovenskemu narodu že neizmerno veliko koristilo. Marsikatero zlo, ki bi nas bilo sicer obiskalo, je šlo mimo nas. Toda sedaj ne smemo in ne moremo odkrito govoriti, a prišel bo čas, ko bomo lahko tudi to dokazali.

Toda naša naloga še ni izvršena. Ker je na svetu vse mogoče, ni izključeno, da bo sovražnik skušal stegniti svojo roko tudi po slovenski zemlji in takrat bo nam štajerskim Slovencem dana velika naloga, da govorimo pred celim svetom, da je Avstrija edina država, v kateri vidimo zasiguran svoj narodni in verski obstoj in da **ne sme ne en Slovenec, ne ena ped zemlje biti drugod, nego v državi Habsburžanov, v naši Avstriji.** Slovenska mladina, naša pota so bila vedno jasna in poštena, zato smo imeli toliko uspehov. Od svojih ciljev se ne odmaknemo niti za ped, tudi v težkih in viharnih časih ne! Slovenski stvari bomo na tej poti neizmerno veliko koristili. Zato ni odveč, ako danes povdarjamo: Mi hočemo ostati katoliki, Slovenci, Avstrijci!

Sveta stolica.

Sveti oče in njegova mirovna prošnja Ameriki.

V »New York World« piše Wiegand, ki je sporočil ameriškemu ljudstvu velikonočno prošnjo sv. očeta za mir:

Pred več tedni sem se odločil, da dosežem mirovni interviev pri kaki osebnosti, ki bi bila dovolj pomembna, da bi njene besede v korist miru preglasile bojni hrum in bi donele po celem svetu. Imel sem uspeh in se mi ni treba opravičevati, da sem objavil papeževo od srca prihajajočo prošnjo, njegovo željo po miru in voljo, podpirati vsak trud za mir.

Vsak poskus v intervievu nekaj brati, česar ni v njem, ali pa kak stavek ali papeževo izjavo razlagati v korist ali škodo ene ali druge strani, bi se reklo dvomiti o odkritosrčnosti, čistosti in vzvišenih namenih sv. očeta, kakor sem jih jaz umel in tudi vestno skušal objaviti.

Papeštvo in vojna.

Papež stoji nad strankami. To stališče zastopa Benedikt XV. z veliko modrostjo in nič manjšo gotovostjo. To stališče, ki je nam katoličanom samo ob sebi umljivo, umevajo celo nekatoličani. V krogih hujskačev pa, ki bi radi nagnali Italijo v vojsko z Avstrijo in Nemčijo, so gotove vrste ljudje, ki so kar naenkrat začeli slaviti papeštvo in tako tudi katoliško cerkev kot — italijansko napravo. Tako meni rimski dopisnik londonskega »Daily Mail« o priliki razprave o posledicah vojne med Avstrijo in Italijo:

Povpraševal sem v »vatikanskih krogih« in morem trditi, da je papež prevzet patriotičnih čustev in da bo nacionalno (italijansko) stvar smatral za svojo.

In kako brani profesor Bellonci v nam sovražnem »Giornale d'Italia« papeštvo proti radikalno-prostozidarskemu »cerkvenemu« zgodovinarju Quadrotta:

Cerkev je ogromna posvetna naprava, je naša, je italijanska... in ko bo prišla ura italijanske ekspanzije, italijanskega imperializma, tedaj se mora Italija spomniti, da je katoliška cerkev ono čudovito orodje vladanja, ki ga tako dobro poznajo Francozi. In ta ustanova je italijanska in se nahaja v Italiji.

Niti ljudskošolski učenček si ne bo dal od te vrste učenjakov vzeti svojega znanja, da Cerkev ni posvetna ustanova, ampak postavljena za izveličanje duš, da deli nauk in milost vsem narodom. Cerkev ni niti nemška, ne italijanska, ne francoska, ampak katoliška, to je: splošna. Te vrste »učenjakom« je ravno Benedikt XV. zopet jasno povedal, kaj je sveta Cerkev. »Mati vseh«, ki se ne da zlorabljati za nizke, posvetne in imperialistične nagone gotovih strank. Papež ne vodi politike, ki žene na nož in kri, ampak v mir, konec gorja in prelivanja krvi. Sicer pa bodo ti »čedni« nameni nasprotnikov imeli to dobro, da bomo še bolj globoko umeli, karska ugibanja, kaj bo z diplomati Avsvemu človeštvu. Namestnik božji na zemlji mora stati in tudi stoji nad zemljo in njenimi strankami in strastmi.

Diplomati pri Vatikanu.

Svoj čas smo tudi mi prinesli časnikarska ugibanja, kaj bo z diplomati Avstrije, Španije, Bavarske in Prusije v slučaju, če bi Italija začela vojno. Izrazilo se je mnenje, da italijanska vlada ne bo pustila, da bi ti zastopniki ene ali druge sovražne države smeli nemoteno iz Rima občevati s svojimi vladami. Pariški »Matin« pa je še nekaj več spravil na dan. Pred kratkim je pisal, da bo v italijanski vojni sveta stolica zahtevala, da se odpokliče tudi diplomate onih držav, ki bi ne bile zapletene v spor. Sveta stolica da si hoče ohraniti popolno nevtralnost. Sedaj pa prinaša vatikanski »Osservatore Romano« sledeč uradni dementi: Prav presenečeni smo bili, ko smo v »Matinu« brali sklep svete stolice glede diplomatičnih zastopnikov pri Vatikanu v slučaju razdora med Italijo in osrednjima silama. Isti list trdi tudi, da je angleški poslanik Howard odločno protestiral proti temu sklepu in pristavlja k predmetu še zelo značilne vesti. Dobili smo pooblastilo k izjavi, da so vse te vesti popolnoma napačne in neutemeljene.

Sveti oče — Franciji?

Pariz, 26. aprila. »Agence Havas« prinaša iz Rima: Sveta stolica je poslala v obliki pisma pariškemu nadškofu, kardinalu Amette, dokument, ki se tiče Francoske. Dokument bodo objavili v Parizu.

General pehote vitez pl. Auffenberg s čakalnino odposlan na dopust.

General Pflanzer-Baltin tajni svetnik.

Dunaj, 29. aprila. (K. u.) Kakor se obvešča uradno, se je uvedla proti generalu pehote Moricu vitezu pl. Auffenbergu preiskava, da se pojasni neka v zadnjem času vložena obdolžitev radi protidolžnostnega poslovanja. Zadeva tiče zgolj dogodke iz leta 1912 in ni s sedanjo vojsko v nobeni zvezi.

Dunaj, 29. aprila. (K. u.) Cesar je odredil, da se pošlje general pehote Moric vitez pl. Auffenberg na dopust s čakalnino in je podelil poveljniku armadne skupine generalu konjenice Karlu baronu Pflanzer-Baltin dostojanstvo tajnega svetnika.

Uvrstitev vseh superarbitriranih v oddelke rekonvalescentov.

Moravske Orlice, 29. apr. »Ostrauer Zeitung« piše: Kakor se uradno poroča, bodo odslej, dokler traja vojska, vse vojake, katere je vojaški zdravnik spoznal kot »tačas nesposobne« in ki nimajo pravice do invalidske pokojnine, brez vsake arbitracije, ne glede na dobo službene nesposobnosti, uvrstili v oddelke rekonvalescentov. Ta odredba vojnega ministrstva velja tudi za nazaj. Vsi tisti, ki so bili od začetka vojske potom superarbitracije kot »tačas nesposobni« poslani na dopust in ki nimajo pravice do invalidne pokojnine, bodo vsled odredbe takoj vpoklicani.

Odlikovanja.

Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 47. pp. Ivan Marko in poročnik 5. drag. p. Alfred baron Baumgartner. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: praporščak Seles Josip, kadeta Barzellini Maks in Krumpholz Josip, četovodje Černe Mihael, Hermann Josip, Joschepp Pavel, Lah Ivan, Lackner Avgust, Lambauer Franc, Luc Josip, Matzold Alojzij, Pezdiček Mihael, Scherbela Benedikt in Totter Ivan, desetniki Benedikt Franc, Domitar Franc, Fastl Ivan, Frankesch Ivan, Hackl Karel, Pezdiček Mihael, Rebernik Josip in Skergeth Henrik, poddesetnik Pliberšek Anton, enoletni prostovoljec Jagodič Franc in infanterista Kalcher Franc in Rauch Anton, vseh 26 pri 47. pp.; kadet Predikaka Ivan, narednika Labokar Josip in Leva Sebastijan, četovodje Brosch Franc, Čuk Andrej in Jelenko Ivan, poddesetnik Bruner Vinko, infanteristi Pajek Mihael, Slameršek Josip, Meršnik Ivan, Agreš Franc, Furlanič Peter in častniški sluga Arzenšek Franc, vseh 13 pri 87. pp.; praporščak 97. pp. Eminger Pavel; nadlovec Kopina Franc, rez. četovodje Čenčič Valentin, Gruber Ignacij, Ježek Franc in lovec Brilej Martin, vseh pet pri 7. lov. bat.; podlovec 20. lov. bat., prideljen 47. pp. Benčič Blaž; četovodja Kos Ivan in dragonec Roßmann Josip, oba pri 5. drag. p.; predmojster 7. polj. top. p. Kollmann Peter. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: desetnik Damiš Franc, sanitetni podčastnik železnik Feliks, pešca Ivanič Martin in Kunc Karel, vsi štirje pri 27. pp.; praporščak Trebitsch Bruno, četovodje Brandl Alojzij, Golob Josip in Schleich Anton, desetniki Flucher Ludvik, Fras Jakob, Hajek Franc, Rupp Ivan in Wranza Anton, poddesetniki Fastl Rudolf, Granedeer Anton, Hödl Alojzij, Latzian Štefan, Schulz Josip, Senekovič Avgust, Sußmann Aleksander, Wauchnig Anton, infanteristi Grein Lenard, Heiden Josip, Knopf Josip, Kraschütz Alojzij, Krois Matija, Krügl Martin, Löschnig Martin, Osimetsch Karel, Purzoht Josip, Repolusk Martin, Spuraj Franc, Tomašič Ferdinand, Wolf Josip in častniški sluga Rebernik Alojzij, vseh 31 pri 47. pp.; praporščak Tekusch Feliks, narednik Marot Karel, četovodja Jakše Štefan, tit. desetnik Hron Emanuel, desetnika Jelenko Ivan in Steberč Franc, poddesetniki Gruß Jaroslav, Mlaker Josip, Stanzer Franc, Stenica Viljem, Vivot Miroslav, infanteristi Amon Josip, Koprivc Henrik, Korošec Anton, Maček Josip, Maček Karel, Matko Franc, Petek Franc, nad. rezervist Stuhec Marko in častniški sluga Jakob Franc, vseh 20 pri 87. pp.; četovodja Gostiša Alojzij, podlovec Rus Franc, patruljni vodja Gorobečnik Ivan, Štibelj Anton in Škrabar Franc, lovci Dormiš Josip, Kavčič Andrej, Peršak Ivan, Ravnik Ivan in častniški sluga Finžgar Ivan, vseh 10 pri 7. lov. bat.; podlovec 20. lov. bat. Sabadello Ivan; korporal Pepel Peter, dragonci Levičar Alojzij, Perdih Franc, Purkat Alojzij, Lah Josip in Moder Matej, vseh šest pri 5. drag. p.; četovodja Pacher Štefan, topničarji Babnik Anton, Podhunšek Ivan in Prapolnik Josip, vsi štirje pri 7. polj. top. p.; ognjičar 8. polj. top. p. Rakuscha Jurij. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: poročnika Čermelj Josip in Šuša Vladimir, oba pri 22. pp.; poročnik 4. bos.-herc. p. Juvan Alojzij; četovodja obmejnega straž. bat. Polanc Ivan; četovodja Krapež Josip, desetnik Lokar Roman, poddesetniki Kante Anton, Pintar Franc, Valež Franc in Cigan Alojzij, vseh šest pri obmnejni straž. stot. št. 2/6; rez. predmojster Gostiša Josip in Stermeršnik Rudolf, oba pri 5. trd. top. p.; četovodji Cotič Julij in Sedej Franc in topničar Hvala Alojzij, vsi trije pri 8. trd. top. bat.; rez. četovodji Ermann Jakob in Jamnik Andrej, oba pri 13. sap. bat.; poddesetnik brzojavnega polka Pečnjak; kadet Brauner Oton, štabni narednik Urch Franc, narednika Rajovc Franc in Strelec, četovodje Bočko Martin, Emeršič Franc, Ilias Ivan, Spindler Alojzij, Kaučič Josip in Rakuša Alojzij, desetniki Ausec Ivan, Deželak Anton, Ferlin Jurij, Habinc Maks, Lesjak Rudolf, Merenik Simon, Sekirnik Jurij, Tkalčič Ivan, Vidrih Franc in Žuraj Martin, poddesetniki Fogel Vinko, Metličar, Pavlič Franc, Rusker Franc in Skarlovnik Josip, infanteristi Belšak Martin, Golup, Gregl Josip, Krumar, Pesko Anton, Samperl, Važ Matija in Zahar Alojzij in trobentača Kanesin Peter in Konec Josip, vseh 35 pri 87. pp. Pohvalno priznanje je bilo izrečeno od poveljstva balkanskih vojnih sil: nadporočniku 78. pp. Miroslavu Petelin, poročniku 10. pp. Francu Valenta, poročniku 22. pp. Leopoldu Vičar, poročniku 72. pp. Josipu Kozina, poročniku 4. bos.-herc. p. Alojziju Juvan, poročniku, proviantnemu častniku 4. bos.-herc. p. Ferdinandu Vončina, davčnemu oficijalu pri 13. armadnem zboru Ivanu Demšar.

Ali ste že kupili srečko „Slovenske Straže“? Kupite takoj! Srečka samo 1 K.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Brezuspešni ruski napad v dolini Opor.

Dunaj, 29. aprila. Uradno se poroča: Splošen položaj je neizpremenjen. Na fronti na Poljskem in v Karpatih so se na več odsekih vršili ljuti topovski boji. Naša artiljerija je z zelo dobrim učinkom streljala na ruska kritja in municijske zaloge. V dolini Opor je sovražnik poskušal po večurnem artiljerijskem boju napasti višinske postojanke naše pehote, pa smo ga po kratkem boju na celi fronti odbili.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Nemški uspehi pri Kalvariji.

Berlin, 29. aprila. Veliki glavni stan: Južno od Kalvarije smo zasedli vas Kowale in višino vzhodno od tod. Pri Dachovem južno od Sohačeva smo osvojili neko rusko opirališče.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKA POROČILA.

Rotterdam, 29. aprila. »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda: **Na različnih točkah karpatske fronte se je pričela nova avstrijska ofenziva.** Gibanje se posebno čuti v trikotu, ki ga tvorijo vasi Lubnija, Bukovec in Sianki. Avstrijci so tu zbrali velike množice artiljerije in pehote. Angleški list »Observer« piše, da so bojni pogoji za Ruse kar najneugodnejši. Povodenj je vsa pota izpremenila v močvirja. Premikanje Avstrijcev je olajšano vsled posesti nepoškodovane železniške proge.

SAROŠKA FRONTA.

Eperjes, 29. aprila. Položaj je trajno ugoden. Naša težka artiljerija uspešno obstreljuje ruske postojanke na višini Blatni. Nekega ruskega letalca, ki je priletel čez Kurimo, smo sestrelili.

DOLINA ORAWE.

Berolin, 29. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča: Na levem bregu Orawe ima nemški zbor v posesti naslednje višine: Vzhodni Zwinin 992 m visok, Mlatka 946, Pohar 943, Kiczera I 994, Chochonowka 824, Ropanka 940 in zahodni Zwinin 1109 m. Istočasno je avstrijska skupina osvojila ostale vrhove skupine Ostry. To so: Kiczera II 843 m, Ostry vrh 887, vzhodni višini 910 in 927, višino 992 in 1026 m visok Ostry. S tem si je je južna armada zagotovila gospodstvo nad dolino Orawe.

NOWOSIELICA V NAŠIH ROKAH.

Bukarešt, 30. aprila. »Universul« obvešča: **Mesto Nowosielica, ki se je nahajalo dolgo časa v ruskih rokah, je zopet v rokah avstro-ogrskih čet.**

PRZEMYSL.

Stockholm, 29. aprila. »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda, da je przemyslski zmagovalec, general Seliwanow, došel v Petrograd. General je izjavil, da je posadka trpela posebno na revmatičnih boleznih. »Svenska Dagblad« poroča iz Petrograda, da so o Veliki noči po petrograjskih ulicah kazali przemyslske ujetnike, ker so Petrograjčani prvič videli vojne ujetnike. Ujetniki so bili izstradani. Njihovo hrabrost splošno hvalijo, posebno slave češkega poveljnika zaradi njegove občudovanja vredne vztrajnosti.

161 ŽELEZNIŠKIH VOZ POLJEDELSKEGA ORODJA IZ GALICIJE V RUSIJO.

Krakov, 29. aprila. Kakor piše socialnodemokratični »Naprzod«, poroča »Ruskoe Slowo«, da je v Kijev došlo 161 železniških voz s poljedelskim orodjem, posebno s stroji, katere so v Galiciji »zaplenili«. Ruski list piše, da je to odredba ruske vojaške oblasti. »Naprzod« pa pripominja, da so te poljedelske stroje oropali v vzhodni Galiciji na posestvih in čez Odeso prepeljali v Kijev, kjer so jih na dražbi prodali.

CAR V ODESI.

Odesa, 28. aprila. Car Nikolaj je danes došel semkaj.

NOVA BITKA NA JUŽNEM ROBU KARPATOV.

Genf, 29. aprila. Iz Petrograda poročajo 27. t. m. francoskim listom: Na južnem pobočju Karpatov se bije nova velika bitka. Sovražnik je otvoril te boje z zelo ljutim obstreljevanjem cele bojne črte. V Rusiji najpozornejše pričakujejo, kako izpade ta bitka. V vseh ruskih cerkvah molijo za zmago. (Po »Grazer Tagblattu«.)

UPOR V RUSKI DRŽAVNI BRAMBI.

Kodanj, 29. aprila. Iz Petrograda se zasebno poroča, da so nastali težki upori ruske državne brambe na Kurskem. Brambovci nočejo odkorakati na bojno črto. Ti dogodki so se zgodili po porazu pri Klajpedi.

ARETACIJE RUSKIH POSLANCEV.

Rotterdam, 30. aprila. Štiri poslance dume, ki pripadajo stranki kadetov, so radi agitacije proti armadi zaprli.

30.000 JUDOVSKIH OTROK V VARŠAVI BREZ STREHE.

Krakov, 30. aprila. »Glos Narodu« poroča po varšavskih listih, da je v Varšavi 30.000 judovskih otrok brez strehe.

Ruska priznanja.

Rotterdam, 30. aprila. Petrograjsko situacijsko poročilo priznava, da je bil ruski generalni štab prisiljen na novo zakriviti fronto. Rusko krilo v vzhodni Galiciji in Bukovini so vzeli nekoliko nazaj.

Turčija v vojski.

BOJI V KAVKAZU.

Petrograd, 27. aprila. Generalni štab kavkaške armade poroča dne 25. t. m.: V smeri na Olty in na obrežju naše čete nadaljujejo svojo ofenzivo. V aladkerski dolini je imela naša konjenica boj s Kurdi, katere je razkropila in zagnala proti jugu. Na ostalih oddelkih nobene izpremembe.

TURŠKE MINE OB SUEŠKEM KANALU.

Turin, 27. aprila. »Stampa« poroča iz Kaire: Dne 10. aprila se je po mornariških postajah v Sueškem kanalu razširila vest, da so Turki spustili v kanal mine. Ves ladijski promet od Port Saida v Ismailijo so takoj ustavili ter pričeli natančno preiskavati vso vodo. Prihodnjo nedeljo zjutraj so zares našli med postajama Tinch in Kantara, in sicer med kilometri 24 in 34 velikansko mino, ki je tehtala okoli 150 kilogramov. Govori se, da se je Turkom posrečilo nekega viharnega dne, ko je veter nosil goste oblake peska iz puščave čez kanal, ali pa v prihodnji noči približati se kanalu ter spustiti vanj dve mini. Kaj je z drugo mino, v Kairi ni znano. Mogoče da so jo medtem tudi že našli. V oni temni noči so presenetili nekega Beduina, ki se je skušal na majhnem splavu iz trstja prepeljati čez kanal. Beduina so ustrelili.

Boj za Carigrad.

PRED DARDANELAMI.

Berlin, 29. aprila. Poročevalec »Vossische Ztg.« objavlja iz Carigrada: Prvi poizkus Francozov in Angležev, da izkrcajo čete na Dardanele, se je popolnoma izjalovil. Na evropski strani ne stoji noben vojak več. Sovražne čete stoje še pri Kum-Kale, ki jih v kratkem preženo.

Genf, 29. aprila. V Gallipoli so došle tudi v Egiptu zbrane francoske in angleške čete.

Haag, 29. aprila. Pri Lemnosu so izkrcali že 16 baterij 75 cm topov. (?)

Curih, 29. aprila. Petrograjske »Novosti« poročajo, da je umrl ruski kontreadmiral Galanin pred Sevastopoljem, ker ga je zadela neka turška granata.

K TURŠKI ZMAGI V DARDANELAH. — UČINEK V PARIZU.

Ženeva, 28. aprila. Krog poldne so dospela v Pariz atenska poročila o izvršenem poizkusu zaveznikov, da bi pri Dardanelah izkrcali čete. Generalissimus Hamilton pripisuje nesrečo nezadostnim poizvedbam letalcev, ki so podali o moči obrežnih posadk na evropski in azijski strani napačne podatke. Tej izjavi v pariških strokovnih krogih nikakor ne verjamejo. Poincaré je sklical ministrski svet, ki bo izdal pomirjevalen razglas.

Atene, 28. aprila. Poročila iz dobrega vira pravijo, da so bile trosporazumne armade po številu mnogo preslabe, da bi mogle uspešno izpeljati izkrcanje čet pri Dardanelah. Prvi transporti niso šteli več nego 40.000 mož. O nadaljnjih ojačenjih ni natančnejših podatkov. Ceni se pa, da je bilo vsega skupaj komaj 80.000 mož, kar je z ozirom na moč turške armade docela nezadostno.

PRIPRAVE ZA NOV NAPAD NA DARDANELE.

Haag, 29. aprila. Po poročilih iz Havre se nahaja pri otoku Lemnos sto velikih oceanskih parnikov transatlantske družbe in družbe »Messageries maritima«. Pri otoku Tenedos je bilo baje prejšnji teden 32 bojnih ladij.

ANGLEŽI ZASEDLI CHIOS IN MITILENE.

Berolin, 29. aprila. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Aten, da se je dne 27. t. m. na Chiosu izkrcalo 180, na Mitilenah pa 250 angleških mornarjev, ki so kljub protestu oblasti zasedli vse poštne in brzojavne urade ni del državnih poslopij.

40 ZAVEZNIŠKIH LADIJ OBSTRELJUJE SEDILBAHR.

Carigrad, 29. aprila. (K. u.) Med boji je 40 sovražnih ladij obstreljevalo Sedilbahr in Kumkale. Med ladjami je bila tudi ruska križarica »Askold«. Turški forti so uspešno odgovarjali in potopili dve torpedovki in eno prevozno ladjo.

ANGLEŠKA LADJA POŠKODOVANA.

Carigrad, 29. aprila. »Taswir i Efkiar« poroča, da so turške baterije poškodovale angleško bojno ladjo »Vengeance«.

TURŠKO ČASOPISJE OGORČENO NAPADA ANGLEŽE, KER SO MUFTIJA NA TENEDOSU OBSODILI NA SMRT.

Carigrad, 29. aprila. (Kor. ur.) Turško časopisje najogorčenejše graja, ker je bil obsojen tenedoški mufti na smrt in ostro napada Anglijo, ki je tako zopet pokazala, da sovraži islam, dasi trdi, da je prijateljica mohamedanske vere. Listi se čudijo, ker se predvsem Anglija trdovratno prizadeva, da na ruski račun prodere v Dardanele in ne vpoštevajo, da mora napad na sedež kalifata provzročiti ogorčenja med mohamedanskim svetom. »Anglija bo to kmalu obžalovala«, pristavljajo listi.

Ruska bojna ladja „Pavel I." ponesrečena?

Berlin, 29. aprila. Vsled poročila, da je nenadno umrl ruski kontreadmiral Tyrkow, poveljnik ruske bojne ladje »Pavel I.«, in trije častniki vzhodnomorskega brodovja, sklepajo, da se je morala pripetiti tej ladji nesreča.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Brezuspešni napadi zaveznika pri Ypernu.

Berlin, 29. aprila. Veliki glavni stan: Naše na zahodnem bregu prekopa nahajajoče se postojanke severno od Yperna ob potoku Yperle pri Steenstraate in Het Sas sovražnik od včeraj popoldne neprestano pa brezuspešno napada. Vzhodno od prekopa se je z zelo težkimi izgubami za sovražnika ponesrečil napad na naše desno krilo, katerega so sinoči skupno podvzeli Francozi, Alžirci in Angleži. Število od nas v bojih severno od Yperna zaplenjenih sovražnih topov se je povišalo na 63. Sovražno razstreljevanje min ob železnici La Bassée—Bethune in v Champagni severno od Le Mesnila je bilo brezuspešno. Pri Le Mesnilu smo s težkimi izgubami za sovražnika odbili ponočne napade Francozov proti postojankam, katere smo osvojili včeraj ponoči. Tu ujeti Francozi so se nahajali v žalostnem stanju. Tresli so se od strahu, ker so jim častniki pripovedovali, da bodo, če pridejo v nemško ujetništvo, takoj ustreljeni. Na višinah ob reki Maas jugovzhodno od Verduna smo potisnili svoje postojanke za nekaj 100 metrov naprej in jih utrdili. V Vogezih je položaj neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Torek, 27. aprila, ob 11. uri ponoči: Severno od Yperna napredujemo tako mi kakor tudi Angleži. Ujeli smo zelo veliko sovražnikov in uplenili nekaj vojnega materiala (strojne puške in metalce bomb).

Na fronti Les Eparges—St. Remy—jarki pri Calonne so docela zavrnili nemške napade. Na eni sami točki je naštel neki častnik 1000 mrtvih.

Na Hartmannsweilerkopfu smo prešli v napad in prodirali. Ko smo zopet vzeli vrh griča, smo prodrli za 200 m na vzhodnem pobočju.

Poročilo generala Frencha.

Rotterdam, 29. aprila. Maršal French poroča v ponedeljek:

Severovzhodno od Yperna smo odbili vse nemške napade. Popoldne so prešli Angleži v ofenzivo in so prodrli do Saint Juliena. Tam so sodelovali z Angleži tudi Francozi in so na severu vzeli selo Sas. Angleški letalci so bombardirali železniške postaje in križišča Toureoing, Roubaix, Ingelmünster, Staden, Langenmarck, Thielt in Rousselaere.

London, 29. aprila. (Kor. ur.) General French poroča 28. t. m.: Boj severno in severovzhodno od Yperna je trajal včeraj cel dan. Angleži so skupno s Francozi ustavili nemško prodiranje. Nemci niso obnovili napada. Od včeraj zjutraj naprej ne stoje zahodno od Yperna več Nemci izvzemši pri Steenstraatu, kjer so zgradili malo utrdbo pri mostu.

Ypern opustošen.

London, 29. aprila. (Kor. ur.) »Times« poročajo, da je vsled zadnjih bojev Ypern popolnoma opustošen. Svetovnoznana suknjarna je porušena in komaj ena hiša še stoji. Tudi Poperinghe je zelo trpel. Kolodvor, v katerem so bili nastanjeni angleški ranjenci, je porušen. Ranjence so spravili v sosednje hiše.

Peklo pri Neuve Chapelle.

Angleški sotrudnik pariškega »Figara« podaje o bitki pri Neuve Chapelle naslednje podrobnosti: Šlo je za osvojitev strelskih jarkov v gozdu Diez, ki so se razprostirali na drugi strani rečice Laye do poti Illies—Aubers. Naš artiljerijski ogenj je ostal brez učinka proti sovražnikovim stanovom, strelskim jarkom in žičnim oviram na tej postojanki. Nemške strojne puške so kosile našo naskakujočo infanterijo kakor bi žel žito. Bitka je bila strašna. V malo trenotkih so padli vsi častniki enega indijskega bataljona. Drug za drugim so se vrgli polki v boj in šli v gotovo smrt. Trikrat so napadli Škoti in pustili za seboj kupe mrtvih. Častniki, ki so se udeležili že več vojn, niso mogli zadržati solza. Za Škoti Irci. Tudi ti so bili uničeni. Njihov naval se je razbil ob žičnih ovirah. Končno je prišla na postojanko artiljerija in prisilila Nemce, da so zapustili svoje naprej porinjene jarke. V lesovju gozda Diez so ležali Nemci do jutra zakopani in odbili vse napade Gurkov.

Položaj na Flanderskem.

Kodanj, 29. aprila. »Politiken« piše: Mirovno razpoloženje, ki se je morda pojavljalo na Angleškem in Francoskem, je vsled nemške ofenzive pri Ypernu popolnoma izginilo. Če se Nemcem posreči prodreti, bo položaj na celem zahodnem bojišču nepreračunljiv. Dosedaj je položaj še negotov, ker obe stranki dovažata sveže čete. Boj pri Ypernu se mora izpeljati do konca in boj za strelske jarke mora izginiti. Nadalje poroča »Tyd«, da od Nemcev osvojeno ozemlje tvori trikot, katerega črta je dolga 3 do 5 km. »Vaderland« poroča iz Dünkirchna: Od yserske fronte prihajajo vznemirljive vesti. Bösinghe je popolnoma porušen. Kraji pri Lyzerne so v nemških rokah kakor tudi pota v Elveringhen. Boj traja dalje.

Princ Arenberg padel.

Berolin, 29. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča preko Turina: 28letni princ Ernest Arenbereg je v Champagni padel. Poprej je bil že dvakrat ranjen.

Nemško letalo nad mestom Nancy.

Pariz, 29. aprila. (Kor. ur.) »Temps« poroča: Neko nemško letalo je priletelo nad središče mesta Nancy. Letalo je zelo visoko. Tri bombe so padle blizu justične palače na tla in so ubile 3, nevarno ranile 6 oseb; veliko jih je lahko ranjenih. Nemško letalo, ki so je ljuto obstreljevali, je hitro izginilo. Po nekem drugem poročilu istega lista so metali tudi v torek bombe na Nancy. Ubitih je bilo 5 oseb.

Truplo admirala Seneta.

Rim, 29. aprila. Iz Brindisija se poroča: Pozno ponoči je pripeljala neka torpedna križarka 58 mrličev z »Leona Gambetta«. Med mrliči se nahaja tudi admiral Senet.

1500 krvoločnih in popadljivih psov na angleškem bojišču.

Madrid, 29. aprila. Španskim listom brzojavljajo iz Londona: Trdi se, da pošljejo Angleži v kratkem 1500 psov na bojišče. Izučeni so, da bodo napadali Nemce v strelskih jarkih.

Upor italijanskih vojakov v Nizzi.

Rim, 29. aprila. Na kolodvoru v Nizzi se je včeraj uprl transport laških vojakov. Ko se je nameraval neki vojaški vlak z 250 možmi odpeljati proti severu, so vojaki odpovedali pokorščino in se niso hoteli odpeljati. Kratko pred odhodom vojaškega vlaka je namreč došel vlak z več sto francoskimi ranjenci iz Marsilje v Nizzo. Ranjeni vojaki so ležali v živinskih vozovih na gnili slami, brez postrežbe, s pomanjkljivimi obvezami. Pogled na to je napravil na laške vojake pretresljiv vtis. Od vseh strani so se čuli protestni klici, vojaki so zapustili vlak in so skušali priti s kolodvora. Častniki so bili brez vsake moči. S solzami v očeh so prosili vojake, naj bodo pametni, in tako se je mogel vlak s štiriurno zamudo odpeljati.

Na morju.

VELIKI ADMIRAL PRINC HENRIK.

Berlin, 30. aprila. Nemški veliki admiral princ Henrik dementira smešne vesti, da bi bival v inozemstvu. Od mobilizacije do danes zavzema mesto, ki mu je bilo poverjeno.

ZADNJI TEDEN POTOPLJENIH 13 ANGLEŠKIH LADIJ.

Berolin, 29. aprila. Nizozemski listi objavljajo poročilo angleške trgovske mornarice, da je bilo zadnji teden potopljenih 13 angleških trgovskih ladij.

NEMCI POTOPILI ANGLEŠKI PARNIK »PTARNIGAN«.

»Kölnische Zeitung« poroča, da je na višini holandskega svetilnika Noordhinder nemški podmorski čoln zasačil angleški parnik »Ptarnigan«, ki je bil z živili na poti iz Rotterdama v London. Čoln je parnik pozval, naj se ustavi, a parnik je skušal s polno paro uiti; nato so Nemci parnik torpedirali in potopili.

ŠVEDSKI PARNIK POTOPLJEN.

Stockholm, 29. aprila. Švedski parnik »Gentric« je v Alandskem morju zadel na mino in se potopil. Naložen je bil s premogom. Moštvo se je rešilo v čolne.

Italija.

ITALIJANSKE NOVICE.

»Grazer Tagblatt« objavlja iz Rima sledeče brzojavke:

Rim, 29. aprila. Poslanik Tittoni in zunanji minister Sonnino sta ob 5. popoldne več časa konferirala s kraljem.

Rim, 29. aprila. Pariške in londonske brzojavke poročajo s tako gotovostjo, ki lahko vara lahkoverneže, da se je med Rimom na eni in Parizom in Londonom na drugi strani sklenila pogodba o jadranskem vprašanju, oziroma da se kmalu podpiše in da ni več dvoma o tem, da se udeleži tudi Italija vojske. Nasproti tem vestem izjavlja »Popolo Romano«, da so te vesti zakasnele aprilske šale. »Giornale Italia« pa opozarja ljudi, naj ostanejo mirni.

Milan, 29. aprila. »Gazette del Popolo« poroča: Delavska zbornica v Turinu je sklenila, naj se proglasi splošna stavka, če se udeleži Italija vojske. Isti list poroča, da če se napove vojska se takoj glasuje v vseh delavskih zbornicah in strokovnih društvih o splošni stavki. Danes je sklicano glavno načelstvo italijanske socialistične stranke v Milan, da razpravlja o splošni stavki.

Milan, 29. aprila. V Varese, Alessandria, Parma, Verona, Rovigo in Bariju so pričeli stavkati tudi srednješolci, da izrazijo svojo solidarnost z dijaki, ki zahtevajo, naj se odstrani profesor Abraham.

Haag, 29. aprila. »Neuwe Courant« poroča iz New Yorka: Italija in Grška sta obe ponudili nakup novega argentinskega naddreadnoughta »Moreno«. Ponudba se je odklonila.

ITALIJANSKI GLAS O VOJSKI.

Po graških listih posnemamo: »Popolo Romano« piše: Javno mnenje se ne da motiti z vojnim kričanjem. Ne mara, da bi se radi nekaj več ali manj ozemlja opustila dosedanja politika.

Reformnosocialistična »Azione Socialista« prinaša »zadnje svarilo« vladi: Čemu še čakati? Kje so težave? Morda v Kvirinalu?

KONFERENCE DIPLOMATOV V RIMU.

»Pester Lloyd« poroča iz Rima dne 29. t. m.: Včeraj so se vršili dolgi razgovori med Sonninom in različnimi diplomati. Včeraj semkaj došli pariški poslanik Tittoni se je več ur mudil v zunanjem uradu. Poleg tega je sprejel Sonnino francoskega poslanika Barrére in avstrijskega izrednega poslanika barona Macchio. Pozneje se je razgovarjal z ministrskim predsednikom Salandro. Zvečer je kralj sprejel Tittonija v enourni avdijenci.

SPREJEM PRI KNEZU BÜLOWU.

Rim, 29. aprila. »Giornale d'Italia« je zagrozil, da bo objavil imena vseh senatorjev in poslancev, ki bi se udeležili zadnjega velikega sprejema pri nemškem poslaniku knezu Bülowu. Uspeh je bil ta, da je bil sprejem še bolj obiskan kot vse prejšnje slavnosti v vili Malta. Istočasno je objavil senator Santini izjavo, da on in njegovi tovariši smatrajo za čast, občevati v vili Malta.

AVARNA NE GRE V RIM.

Dunaj, 30. aprila. »Neue Freie Presse« dementira vest, da bi bil laški dunajski poslanik Avarna pozvan k rimski konferenci poslanikov.

ČLAN OGRSKE MAGNATSKE ZBORNICE PRI LAŠKI KRALJICI-MATERI.

Rim, 29. aprila. Ogrskega državnega tajnika in člana magnatske zbornice Miklosa je sprejela kraljica Margerita v enourni avdijenci.

VSEUČILIŠKA STAVKA V MILANU.

Milan, 30. aprila. Vseučiliška stavka je poravnana.

VELIK TVORNIŠKI POŽAR V FLORENCI.

Florenca, 29. aprila. V tukajšnji tvornici za vojaške stvari tvrdke »Dau-

phine-Chesne« je izbruhnil požar, ki se je hitro širil in zažgal veliko skladišče z blagom, ki je bilo vredno 800.000 lir.

Izmišljotine z južnega bojišča.

Dunaj, 30. aprila. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega urada se poroča: Zadnje čase se razširjajo s sovražne strani številna poročila, ki so deloma popolnoma neutemeljena, deloma netočna in potvorjena. Iz množine napačnih poročil omenjamo le nekatere: V artiljerijskem boju pri Tekiji 17. aprila t. l. so baje posegli srbski 30 cm topovi v boj, ki naj bi bili uničili avstro-ogrske žaromete. Dejansko Srbi ne razpolagajo s 30 cm topovi, artiljerijski boj pri Tekiji jim ni donesel nobenega uspeha in niso porušili nobenih žarometov. Poročilo, da je bil poškodovan nek avstro-ogrski monitor, se naslanja na dejstvo, da je neki srbski motorski čoln poizkušal ponoči od 22. na 23. aprila torpedirati ladjo »Körös«, a torpedo ni provzročil nikake škode in ni bil monitor poškodovan. Izmišljeno je tudi poročilo, da so odbili Črnogorci avstro-ogrske napade. Avstro-ogrske čete zadnje čase sploh niso napadale Črnogorcev in jih zato tudi sovražnik ni mogel odbiti. Neresnično je tudi najbrže po inozemskem časopisju posneto obvestilo lista »Bosnische Post« z 22. aprila, po katerem naj bi bili metali letalci bombe na Cetinje.

Bolgarski car — res prejel velikonočno sv. obhajilo.

Sedaj potrjuje tudi vatikanski »Osservatore Romano«, da je bolgarski car Ferdinand pravilno prejel velikonočno sveto obhajilo.

30.000 Albancev proti Srbiji.

Milan, 30. aprila. 30.000 albanskih vstašev je pripravljenih, da vpadejo v Srbijo.

Razna poročila.

NAJNOVEJŠA FRANCOSKA 14.000-TONSKA KRIŽARKA NADOMESTI »LEONA GAMBETTA«.

Genf, 29. aprila. Francoski admiral Guytratte, ki je nujno zahteval, naj priplove »Gambetta« k Dardanelam, zahteva zdaj najnovejšo 14.000tonsko križarko. Mornariški minister je prepustil ministrskemu svetu, naj odloči o zahtevi.

SOCIJALNO-DEMOKRAŠKA KONFERENCA V ŠVICI.

Dunaj, 30. aprila. »N. Fr. Presse« poroča, da sklicujejo socijalni demokratje vseh dežel za 30. maja v Curih konferenco, da se vpelje akcija za mir.

POL TISOČLETJA HOHENZOLLERJEV.

Berlin, 29. aprila. (Kor. ur.) Pod nadpisom: »Pol tisočletja Hohenzollerjev« objavlja »Nordd. Zeitung« daljši članek, ki opisuje poltisočletno vladanje Hohenzollerjev, ki so 30. aprila 1415 zasedli prestol Brandenburga.

OTVORITEV LJUDSKEGA VSEUČILIŠČA V ARGENTINIJI.

Rotterdam, 29. aprila. Minulo nedeljo so otvorili v Buenos Airesu prvo ljudsko vseučilišče v Argentiniji.

Ljubljanske novice.

lj **Otvoritev novega velikega kinematografičnega gledališča v Ljubljani.** Že **dolgo časa smo čutili v Ljubljani potrebo po prvovrstnem kinogledališču, ki bi zadoščalo tudi glede higijeničnih prostorov, kakor glede kakovosti sporedov. Jutri v soboto, dne 1. maja, se v zračnih prostorih dež. gledališča otvori tako gledališče pod imenom »Kino Central«. Podjetje ni v zasebnih rokah. Namen podjetja je zato, občinstvu kar največ in vedno več nuditi. Podjetju lahko popolnoma zaupamo, da bo svoje obljube izvršilo. Že prvi spored kaže, da podjetje razume svojo nalogo. Predstave otvori z veliko patrijotično sliko iz življenja in bojev naših črnovojnikov na jugu: »Črnovojnik z milostnim sodelovanjem Njene ces. in kralj. Visokosti nadvojvodinje Marije Avguste, na sporedu sta dve veseloigri »Dete za silo« in »Vlomilci«, prekrasni naravn iposnetek »Pohod na Monte Rosa« ter kinematografična vojna poročila. Cene so za tako bogat spored jako nizke. Predstave se vrše v delavnikih (tudi že v soboto 1. maja) ob 4. uri popoldne, ob 6. uri in ob pol 9. uri zvečer, v nedeljah in praznikih ob pol 11. uri dopoldne, ob 3. in 5. uri popoldne in ob 7. in 9. uri zvečer. Podjetje kar najtopleje priporočamo, ker Ljubljana, kakor rečeno, tako podjetje potrebuje.**

lj **Transport ranjencev** je napovedan jutri zjutraj ob 6. uri 51 miut. Pripelje se z vlakom 361 mož.

lj **S srebrno hrabrostno svetinjo** drugega razreda so bili odlikovani enoletni prostovoljci medicine naslovna desetnika Nikolaj Sever in Pavel Krajec, rezervni desetnik Ivan Kainer in častniški sluga Franc Kenda 27. ljubljanskega domobranskega polka.

lj **Začasni davčni asistent** Andrej Hutter je imenovan za definitivnega davčnega asistenta v 11. činovnem razredu.

lj **Zelo ugoden uspeh** je imelo tudi tukajšnje c. kr. učiteljišče pri nabiranju kovin v vojne svrhe, kajti nabralo je šest velikih zabojev različnih kovin, ki so se že izročile svojemu namenu.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Marko Dolenc, posestnikov sin, 3 dni. — Ivan Galovič, rejenec, 5 mesecev. — Vinko Gregorič, sin železniškega sprevodnika, dva meseca. — Kazimir Zupančič, sin kleparskega pomočnika, 14 mesecev. — Alojzija Komatar, mestna uboga, 68 let. — Ana Šimic, bivša kuharica, 76 let.

lj **III. dobrodelni koncert** na korist ranjencem v ljubljanskih bolnicah in društvenemu fondu priredi »Glasbena Matica« dne 8. maja t. l. (v soboto) ob pol 8. uri v veliki dvorani »Narodnega doma«. Sodelovala bosta med drugimi domačina: obče priljubljeni operni pevec zagrebškega kr. hrv. deželnega gledišča, g. Jos. Križaj in nadebudna gdč. Dana Koblerjeva, konservatoristinja iz Prage.

lj **Pozor!** Dne 1. maja poteče rok dolžnosti naznanila gumija (kavčuga). Tozadevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor se naj tudi pošiljajo izpolnjene.

— **C. kr. razredna loterija.** Opozarjamo, da se vrši zadnje žrebanje tretje loterije dne 3. maja t. l., pri katerem se bode izžrebala tudi premija v znesku do **700.000 kron.** — P. t. reflektante opozarjamo, da se dobi pri opravilišču c. kr. razredne loterije Ljubljanski kreditni banki še nekaj srečk.

Dnevne novice.

+ **Štajerske podružnice »Slovenske Straže«, na delo!** Srečke »Slovenske Straže« bo treba na Štajerskem razpečavati z večjo intenzivnostjo. Rodoljubi, društva, posebno podružnice »Slovenske Straže«, storite vse potrebno, **da na Štajerskem ne bo Slovenca, ki bi ne imel srečke »Slovenske Straže« v korist ubogim otrokom in invalidom!**

+ **Č. g. župnik Ogrizek iz Dramelj** je bil od državnega pravdništva v Celju obtožen radi pregreška po § 305. k. z. pred okrožno sodnijo v Celju radi izjave v neki pridigi. Prvo obtožnico je višja sodnija razveljavila in dala vpeljati nove poizvedbe, sedaj pa se je vložila nova obtožba, katero je višje deželno sodišče znova zavrnilo, ker smisel dotične pridige ni bila kaznjiva. S tem je ta zadeva končana.

+ **Skrb za pribežnike.** (Iz razpisa c. kr. ministrstva za notranje stvari z dne 13. aprila 1915, št. 16.119.) Na stotisoče avstrijskih podanikov so pregnale vojne operacije z domače grude v zahodne dežele, kjer čakajo vrnitve v svojo domovino. Vsi državni uradi, ki se bavijo s pribežniškim vprašanjem, so se uspešno potrudili skupno z avtonomnimi korporacijami, da so pribežnike začasno nastanili po raznih za to določenih kronovinah. Državna uprava je prevzela stroške za nastanitev, prehrano in obleko ter si sedaj prizadeva omogočiti pribežnikom iz državnih sredstev z moralno in gmotno podporo privatnih krogov tudi izpolnjevanje verskih, kulturnih, socialnih in zdravstvenih potreb. Učinkovitost teh ukrepov pa je odvisna od pravilnega pojmovanja teh nalog s strani državnih in avtonomnih oblasti in organov, kakor tudi s strani prebivalstva, ki je za časa vojne svoje patrijotizem in svojo zavest celokupnosti ob najrazličnejših prilikah sijajno dokazovalo. Tudi tu je treba dejanskega sodelovanja. Pribežniki, naj se je tudi temu ali onemu posrečilo rešiti si nekaj sredstev za prežitek, so ločeni od doma, vrženi iz svojega, čeprav mogoče skromnega delokroga, so si na nejasnem glede usode svojih domačij, najbližjih svojcev, ki so jih v naglici ali na begu izgubili, ali morali doma pustiti. Zatorej je upravnim gosposkam resno naročeno, naj vpoštevajo težavno stališče pribežnikov ter jim gredo v vsakem oziru na roko, da jim olajšajo težke žrtve, ki jih morajo nositi z ozirom na celokupno državo. Naše prebivalstvo je od začetka vojne doprineslo s svojim dejanskim sodelovanjem pri premnogih pod državnim pokroviteljstvom stoječih komisijah za pribežnike jasen dokaz resničnega sočutja z usodo pribežnikov. Pokazalo je, kako je prešinjeno z zavestjo, da je slehernemu državljanu dolžnost, s prijazno dobrohotnostjo brez ozira na veroizpoved in narodnost sprejemati sodržavljane, ki so morali bežati v neogrožene pokrajine, dolžnost, kateri se pod orožje nepoklicani z veseljem uklanjajo. Tako na vse strani razumno in ljudomilo mišljenje in ravnanje vzbuja pač tudi pribežnikom zavest, da se njihove žrtve povsod vpoštevajo, krepi čut skupnosti, ki veže v teh hudih časih narod z narodom, in je tudi krepko jamstvo za edinstveno sodelovanje ob vpostavljanju gospodarskega življenja po končani vojni.

+ **Duhovske vesti z Goriškega.** Župnik v Mirnu pri Gorici je postal veleč. g. Anton Gerbec star., doslej kurat v Kalu. Na njegovo mesto v Kal je imenovan č. g. Franc Močnik, doslej župni upravitelj v Soči.

+ **Dopusti za vojake.** V zadnjem času dobivajo vojaki pri armadi na bojnem polju od svojih domačih številna pisma, v katerih se pozivljajo, da naj prosijo dopusta za izvršitev pomladne setve. To dokazuje, da se navodila, izdana o vojaških dopustih za zagotovitev pomladanske setve, pri prizadetem prebivalstvu še vedno napačno tolmačijo. Zato se ljudstvo ponovno opozarja, da se moštvu armade na bojišču dopusti sploh ne morejo dovoliti, in so tudi vse prošnje brez koristi. — Za obdelanje polja onih vojakov, ki so na bojišču pred sovražnikom, se je zadostno preskrbelo na drug način, zlasti z zaveznostimi, ki so se naložile v tem oziru občinam. Dopuste za obdelovanje polja — in sicer v najvišji izmeri štirinajstih dni — je mogoče dovoliti, v kolikor to dopuščajo tozadevni vojaški interesi, samo moštvu, ki je kmečkega stanu in služi pri vojaških četah, nadomestnih četah, zavodih itd. v zaledju (zunaj bojnega polja). Za dopuste te vrste lahko zaprosi ali vojak sam, ki hoče dobiti dopust, ustmeno pri pristojnem vojaškem poveljstvu, ali pa njegovi domači potom političnega okrajnega oblastva. Na prošnje, ki bi se vlagale neposredno pri c. kr. ministrstvu za deželno brambo se more prav tako malo ozirati, kakor na prošnje za dopuste vojakov, ki so pri armadi na bojišču.

Volitev frančiškanskega generalnega predstojnika v Rimu. Včeraj je odpotoval v Rim tukajšnji frančiškanski provincijal č. g. Angelus Mlejnik. Sredi maja se v Rimu vrši frančiškanski generalni kapitelj, ki bo izvolil generalnega predstojnika.

+ **Vojno ministrstvo proti poškodovanju polja.** C. kr. kor. urad poroča: Vojno ministrstvo razglaša: Z ozirom na veliko važnost nasadov in žetve se v nobenih okolščinah ne sme poškodovati polje.

— **»Čas«.** Znanstvena revija »Leonove družbe«. Izšla je 3. številka z naslednjo zelo aktualno vsebino: Članki: Dr. Fr. Grivec, **Ruski problem.** Dr. Josip Mantuani, Umetnost in vojna. Dr. V. Šarabon, Svetovni promet po morju. Iv. Podlesnik, Socialna demokracija in vojska. En članek je moral vsled razmer izostati. Obzornik: Verstvo in kultura: Nova doba. (A. U.) »Svetovni nazor polizobražencev«. (A. U.) Literatura. — Kultura: W. Wundt: Über den wahrhaften Krieg. (A. G.) Prof. Fr. Kovačič: Alkoholizem. (A. G.) Sociologija: »Sociologija trpljenja«. (A. U.) — Filozofija: Etika. (A. U.) — Pedagogika: Skrb za verski duh vojaštva. (J. Hafner.) F. W. Foerster, Das österreichische Problem. (A. U.) — Beležke. — Glasnik Leonove družbe. — »Čas« je ena izmed rednih letnih publikacij »Leonove družbe«. Letnina za »Čas« in druge redne publikacije L. D. znaša 6 K. Pošilja naj se na naslov: »Leonova družba« v Ljubljani.

— **Promoviral** je dne 29. aprila »Domagojec« in abs. iur. Velimir Deželić za doktorja prava. Naše najiskrenejše čestitke!

— **Oblizek, ne več hrana.** Hodoninsko »Slovacko« piše: Govedina se prodaja (na Moravskem) pri mesarju 1 kg po 2 K 60 v. Pa če hoče gospodinja kupiti 1 gram mesa, mora obletati najmanj deset mesarjev. Čemu bi tudi mesarji prodajali loj po 2 K 60 vin., ko ga pomešanega z mastjo prodajajo po 4 K 60 vin. ali celo po 5 K. Konjsko meso je doseglo ceno 2 K za 1 kg. Torej tudi konjina bo kmalu oblizek za revnejše sloje. Ker je tudi krompir že po 15 K meterski cent, a mezda ni v tem razmerju poskočila, si lahko mislimo, kako žive siromaki.

— **Kakšen kruh imajo v Pragi.** »Čas« z dne 27. aprila piše ob tej priliki: Slabi in nezdravi kruh, ki se sedaj peče v raznih praških pekarijah, je ozlovoljil praško prebivalstvo tako, da ga ni mogel bolj. V dokaj družinah so zboleli že starši in otroci za črevesnim katarom in želodčnimi boleznimi, ko so bili zaužili »vojni kruh«. Obolele osebe ali starši bi bili imeli naravnost javiti policiji in nastopiti kazensko pot proti onim tvrdkam, ki so zdravju škodljiv kruh pekle. Proti brezsramnim skopuhom in oderuhom, ki se v teh dragih časih ne boje kvariti živeža naravnost s škodljivo primesjo, je treba nastopiti z vso ostrostjo. To je že od sile, kar brezvestni peki počenjajo v Pragi in v praških predmestjih. Na Žižkovu n. pr. se je dognalo, da so tamošnji nesramni peki pekli neužiten kruh, dasi so dobivali od občine dovolj dobre moke za kruh. Seveda nima praška prehranjevalna komisija zdaj nobenega veselja več prodajati obrtnikom moko iz občinskih zalog. Občutljivemu pomanjkanju dobrega kruha v Pragi meni prehranjevalna komisija odpomoči na ta način, da se bo v občinski pekariji mesto dosedanjih 4000 napeklo vsak dan 10.000 hlebov. S to množino se bo krila najprej potreba občinskih organov, ostanek pa se bo prodajal občinstvu. Kruh občinskih pekarij je dobre kakovosti in zato se po njem živahno povprašuje. Občinstvo mora naznaniti oblasti vsakega obrtnika, ki se pri dandanašnji draginji drzne hrano in živila kvariti! — Kakor pišejo drugi češki listi, so pekli praški peki kruh iz fižolove moke, zmečkanega krompirja, nekaj koruzne moke in — zmlete žagovine! Tudi v nekaterih ljubljanskih pekarijah se peče slab, neužiten, težko prebavljiv kruh, a vendar je od sile drag. Pozor torej na ponarejevalce živil in na brezvestne oderuhe!

— **Poštni zavoji na Grško** se smejo pošiljati čez Rumunijo in Bolgarijo. Pristojbina znaša za zavoj 2 K 80 vin.

— **Umrl** je v Celju korporal 87. pešpolka Anton Zupanc.

— **Umrl** je na Sušaku kapelnik pešpolpa št. 79 (grof Jelačič) Franjo Kuss.

— **Sadna letina.** Kakor je soditi po cvetju, se kaže, da bodemo imeli letos prav dobro sadno letino in tudi polja obetajo dovolj pridelkov. Črešnje, hruške in breskve, a tudi jabolka in češplje, so po vrtovih že vse v cvetju in sicer je sosebno pri hruškah in češnjah toliko cvetja, da so vse bele in se niti zelenja ne vidi med njim. Da bi le višja sila ne posegla vmes in ne pokvarila nam nadplodovite jeseni.

— **Umirovljen** je na lastno prošnjo c. kr. okrajni tajnik Ant. Janša v Krškem. Deželni predsednik mu je ob tej priliki izrazil zahvalo in priznanje na njegovem dolgoletnem in zelo uspešnem službovanju.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šolski svet za ljubljansko okolico je pridelil začasno učiteljico Ano Mandelj pri Dev. Mar. v Polju trirazrednici v Hrušici, kjer je na dopustu učitelj Franc Trost.

— **Kruh v Trstu,** ki ga peče »Panificio«, bi bil, kakor piše »Piccolo«, lahko boljši, če bi pekarna dobivala obe vrsti mok, iz katerih obstoji, posebej, ne pa že zmešani. Kakor je splošno znano, se mora koruzna moka popariti, preden se vmesi, pšenična n druge pa ne. To pa sedaj ni mogoče. Pekarna izdelava zdaj okrog 163 metrskih stotov kruha na dan. Za nekaj časa je dobava kruha še zagotovljena. Zmes pa bo odslej nekoliko drugačna; na mesto pšenične moke bodo dajali rženo.

— **Intendanca poveljništva vojne luke v Pulju** naznanja, da je pripravljena kupiti od posestnikov, ki bi hoteli prostovoljno zapustiti utrjeni pas, živino (konje, govedo, ovce, koze, jagnjeta, svinje, perutnino), kakor tudi krmo in hrano. Dotični posestniki se morajo osebno zglasiti pri intendanci vojnega pristanišča.

— **V Berlinu** prodajajo peki tudi mlečne žemlje.

— **Občutnemu pomanjkanju drobiža,** ki se pojavlja tako v zasebnih kakor tudi v deželnih in državnih uradih in podjetjih, bi se najbolje odpomoglo z izdanjem papirnatega drobiža. Tozadevna pomoč je nujno potrebna.

— **Na Sv. Goro pri Gorici** pride lahko vsakdo in ob vsakem času vkljub govoricam, da je romanje zabranjeno. Preteklo nedeljo je bila veličastna cerkvena slovesnost, katero sta priredila goriška »Skalnica« in Katol. delavsko društvo v Gorici.

— **Tovarna za topove v Gjuru** (Raab) bo pričela delati julija meseca.

— **Romanje na Sveto Goro** prirede v nedeljo Marijine družbe in izobraževalna društva iz Bilj, Podgore in Kronberga.

— **Po sedmih mesecih se je javil iz ruskega ujetništva** Anton Pretner iz Trente. — Po sedmih mesecih se je oglasil iz Rusije tudi Anton Mavrič iz Robidnega brega, duhovnija Gorenje polje pri Kanalu. Oba so objokovali kot mrtva. — Iz ruskega ujetništva je pisal tudi Anton Čopi iz Bovca. Bil je ujet 24. marca.

— **Radeckijev veteran umrl** v Št. Ferjanu pri Gorici. Piše se Andrej Trpin, star je bil 89 let.

— **Nujna potreba.** Zajčja zalega se je letos na Štajerskem silno vzredila, posebno na Dravskem polju. Cele trume zajcev marširajo po polju in delajo ogromno škodo. Fižol so že zadnja leta popolnoma uničili, in kaj bo še letos. Oblasti vedno pravijo: Kmetje, le mnogo sejajte in sadite, a na to nihče ne misli, kaj zajec škode povzroči. Treba bo pritisniti na vlado, da se dovoli obširno pokončanje zajca.

— **Češki ministri na naboru.** Od bivših čeških ministrov pridejo k naboru dr. Trnka, dr. Fiedler in Prašek.

— **Iz šolske službe.** Nadučitelja Jožefa Kobal, ki je bil pozvan v vojno

službo, nadomešča učiteljica Angela Miselj na štirirazrednici v Grahovu, nadučitelja Franca Erker v Starem logu pa učiteljica Gabriela Erker.

Še nekaj o pogibelji ladje „Leon Gambetta".

Milan, 30. aprila. Neki poveljnik tistih dveh torpedovk, ki sta hiteli »Leonu Gambetta« na pomoč, je obvestil dopisnika »Corriere della Sera« v Brindiziju: Nesreča se je zgodila med polnočjo in 1. uro zjutraj. Morje je bilo mirno, luna je svitlo sijala. »Leon Gambetta« in oklopna križarka »Viktor Hugo« sta stražili avstrijsko obrežje. Ladja se je zelo hitro potapljala. Neko torpedovko je obvestil o nesreči neki ribiški čoln, ki je bil prenapolnjen z rešenci, ki jih je torpedovka le s težavo spravila na varno. Tiste, ki so ostali še živi, so rešili iz čolnov »Gambetta«. Dve torpedovki sta se odpeljali na kraj nesreče, kamor sta došli ob pel eni uri popoldne, kjer sta našli še 28 ljudi, ki so se borili z valovi. Rešili so 136 mož, 732 jih je izgubilo življenje.

Genf, 29. aprila. Pariške brzojavke izvajajo glede na pogibelj »Leona Gambetta«, da se sicer izgubljena križarka lahko nadomesti, a zelo nevarno učinkuje dogodek na ljudstvo, ki je že itak izgubilo pogum, ker je že poraz na Flanderskem provzročil veliko pobitost. Nič več tudi ne upajo na to, da bi se nevtralne države udeležile vojske, česar so se prej nadejali. — Opoldanski listi izjavljajo o avstro-ogrskem brodovju, da je danes močnejše kot je bilo začetkom vojske in da predstavlja sovražnika, ki mora vzbujati spoštovanje.

Silovit pok, ko se je potopil »Leon Gambetta«.

Berolin, 29. aprila. »Giornale d'Italia« piše: Strašna zmešnjava je nastala na »Leonu Gambetta«, ko jo je zadel torpedo. Častniki so morali nastopiti z revolverji proti mornarjem, da kolikor toliko pomire ljudi. Mornarji so skakali v čolne, ki so bili kmalu tako prenapolnjeni, da se jih je nekaj potopilo. Francosko mornariško ministrstvo uradno razglaša, da se je potopil »Leon Gambetta« v desetih minutah. Vsi častniki, izvzemši enega, so umrli na svojih mestih.

Pok čuli daleč na obrežju.

Genf, 29. aprila. Eksplozija »Leona Gambetta« je bila tako silovita, da se je čul na celem obrežju. »Gambetta« se je potopil brez vsake obrambe. Poveljnik, ki je bil poučen o navzočnosti avstrijskega U čolna, ni za varnost ničesar ukrenil.

742 FRANCOZOV POTOPLJENIH.

Rim, 29. aprila. Potopilo se je 742 Francozov. Nesreča je tu zelo uničila ugled francoske vojne mornarice.

REŠENCI »LEONA GAMBETTA«.

Sirakuze, 29. aprila. (Kor. ur.) Agenzia Stefani« poroča: Ob 5. uri popoldne je došel mornariški prevozni parnik »Eriträa«, ki je imel na krovu 110 preživelih mornarjev »Leona Gambetta«, med njimi devet podčastnikov. Rešeni se počutijo dobro.

Brindisi, 29. aprila. Število rešenih mornarjev potopljene ladje »Leon Gambetta« znaša 136.

»LEON GAMBETTA« NAMENJEN ZA LEVANTO.

Berolin, 29. aprila. Iz Genfa poročajo listu »Lokalanzeiger«: Potopljena ladja »Leon Gambetta« bi morala začetkom maja priti v Levanto.

»U 5« SE VRNIL NEPOŠKODOVAN.

Budimpešta, 30. aprila. Neki poročevalec »Az Esta« je govoril na Reki s soprogo poveljnika našega podmorskega čolna »U 5«, ki mu je pokazala v sredo zjutraj odposlano brzojavko njenega moža, v kateri je obvešča, da je potopila njegova ladja oklopno križarko »Leon Gambetta« in da se je vrnil s podmorskim čolnom zdrav in neranjen v svoj postajni kraj.

NEMŠKO ČASOPISJE O USPEHU AVSTRO-OGRSKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Berlin, 29. aprila. (Kor. ur.) Berlinsko in drugo nemško časopisje piše vzradoščeno o uspehu avstro-ogrskih podmorskih čolnov. »Magdeburger Zeitung« piše: Nikdar se ne pozabi, da ko sta ležali »Göben« in »Breslau« v pristanišču Messina in ko je prežalo nanje angleško brodovje, je zavezniško brodovje v Pulju z veselim navdušenjem sprejelo povelje, naj avstro-ogrske ladje hite na pomoč nemškemu zavezniku. List primerja sedanje uspehe avstro-ogrske mornarice z malenkostnimi dejanji francoske premoči na Adriji in konča: Z odkritim veseljem čestitamo zvezni mornarici k uspehu, ki dokazuje, da živi v avstro-ogrskem U-orožju tisti duh, ki se je najlepše označil z imenom Weddingen. Veselje naših zaveznikov je tudi naše veselje. Tegetthof, zmagovalec pri Helgolandu in pri Visu, je našel sebi vredne vnuke.

Podobe kot spomin na prvo sveto obhajilo s primernim podpisom in prostorom za vpis imena (velikost 18½×78 cm) ima po zelo nizki ceni v zalogi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Podoba, ki predstavlja Jezusa s sv. hostijo, je v najfinejši izvršitvi v mnogih barvah z zlatim ozadjem. Ker se »Katoliška Bukvarna« s prodajo podob ne more baviti, odda te slike pri naročilu vsaj 50 izvodov pod svojo ceno, in sicer samo po 10 vinarjev (50 izvodov torej 5 K) mesto po prejšnji ceni 20 vinarjev.

Šmarnice. Ker to leto »Katoliška Bukvarna« nima na razpolago novih šmarnic, je naznanila že nekaj izdaj iz prejšnjih let. Razen že naznanjenih ima na razpolago tudi še sledeče šmarnice:

Marija Devica, majnikova kraljica. Spisal P. Beks, general društva Jezusovega. Slovencem priredil Anton Žgur, broš., cena 1 K 20 vin.

Marija, Mati dobrega sveta. Pridige, čitanju pri majnikovih pobožnostih prirejene. Spisal dr. L. Gregorc, broš., cena 1 K 80 vin.

Šmarnice naše ljube Gospe presvetega Srca. Spisal Jan. Volčič, broš., cena 1 K 20 vin.

Ovčjo volno

kupuje po najvišji ceni

V. ČRNILEC, Naklo pri Kranju, Gor.

803

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana, Mestni trg št. 22.

- Kupujte srečke za loterijo - „Slovenske straže"!

931

Žalostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče, stari oče, gospod

Josip Telban

po kratki mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, danes dne 29. aprila ob 1. uri ponoči v 98. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika bo v soboto 1. majnika ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Borovnici.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi.

Predragega rajnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

BOROVNICA, 29. aprila 1915.

Žalujoči ostali.

Odda se v najem 923

košnja ali travniki

pri Rakovniku in v Mestnem logu. Več se poizve v **Wolfovi ulici 12/I.**

Binkoštna darila.

***Za birmance,** modre in bele - oblekce za dečke in deklice. -*

-- Največja izbera -- damskih in moških oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljansko preje angleško -- skladišče oblek. -- 928

Proda se radi bližnjega odpotovanja:

prav lepa italij. **postelja** z vložkom, svileno odejo, blažino, **polirana omara, damska pisalna miza,** barvana **omara,** stolica, **damski letni klobuki,** stara **angleška umivalna garnitura v Slomškovi ulici 21.** 930

Naznanilo. *Udano podpisani si usoja slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da je prevzel z dnem 1. majnika 1915* ***restavracijo „Narodni dom" v Mariboru.***

Njegovo mnogoletno službovanje v prvovrstnih enakih podjetjih jamči za izborna jedila in pijačo ter dobro postrežbo in se s tem najtopleje priporoča in prosi za mnogoštevilen obisk. *Z velepoštovanjem* ***Gjuro pl. Valjak.***

907

V deželnem gledališču

V soboto dne 1. maja

otvoritev prvovrstnega kinematografičnega gledališča

V deželnem gledališču

KINO-CENTRAL

Otvoritvene predstave **„Črnovojnik"** Otvoritvene predstave

velika patrijotična slika v treh dejanjih iz življenja in bojev naših črnovojnikov na jugu (z milostnim sodelovanjem Njene ces. in kralj. Visokosti nadvojvodinje Avguste).

Pri vsaki predstavi kinematografična vojna poročila. **Slede še štiri prvovrstne točke.** **Pri vsaki predstavi kinematografična vojna poročila.**

Predstave se vrše v delavnikih ob 4. uri popoldne, ob 6. uri in ob ½9. uri zvečer, v nedeljah in praznikih ob ½11. uri dopoldne in ob 3. in 5. uri popoldne ter ob 7. in 9. uri zvečer.

Vstopnina: V parterju: rezervirani sedeži 1 K, I. prostor 80 vin., II. prostor 60 vin., III. prostor 40 vin. Balkonski sedeži 1 K. Galerijski sedeži 60 vin. Lože v I. nadstropju (le cela loža) pet sedežev 5 K, lože v pritličju in v II. nadstropju (posamezni sedeži) 1 K. — **Dijaki** in **vojaki** (do narednika) plačajo na II. in III. prostoru v parterju in na galeriji polovico.

V torek 4. maja nov spored. * * **V torek 4. maja nov spored.**

Za obilen obisk prosi

ravnateljstvo „Kino-Centrala".

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.